

Основни ценообразуващи елементи при образуването на цените на водоснабдителните и канализационните услуги (В и К услуги)

Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР, комисията) осъществява правомощията си относно ценовото регулиране на основание глава четвърта от Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (ЗРВКУ) и във връзка с Наредбата за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги (НРЦВКУ).

Съгласно чл. 12 от ЗРВКУ на регулиране от комисията подлежат цените, по които В и К операторите:

1. доставят вода на потребителите.
2. отвеждат отпадъчните води.
3. пречистват отпадъчните води.

В чл. 14., чл. 15 и чл. 16 от НРЦВКУ е определено, че Цените за услугите: доставяне на вода на потребителите, отвеждане на отпадъчните води и пречистване на отпадъчните води; се образуват като съотношение между необходимите годишни приходи за съответната услуга и количествата вода за съответната услуга.

За кратко онагледяване на процеса на ценообразуването ще се спрем на образуването на цената за услугата доставяне на вода на потребителите. Формулата, по която се изчислява цената е следната:

$$C_{\text{доставяне}(BC)} = \left(\frac{НГП_{\text{доставяне}(BC)}}{ГВК_{(BC)} - ДОЗ_{(BC)}} \right) = \left(\frac{НГП_{\text{доставяне}(BC)}}{Q_{\text{фактурирано}(BC)}} \right)$$

където:

- $НГП_{\text{доставяне}(BC)}$ - необходими годишни приходи, хил.лв.;
- $ГВК_{(BC)}$ - количество вода на входа на водоснабдителната система, m³;
- $ДОЗ_{(BC)}$ - максимално допустимо количество на общите загуби във водоснабдителната система, m³;
- $Q_{\text{фактурирано}(BC)}$ - количество фактурирана доставена вода на потребителите, m³.

Необходимите годишни приходи ($НГП$) на В и К оператора се образуват в съответствие с чл. 9 от НРЦВКУ. Информацията за $НГП$ включва признатите годишни разходи и възвръщаемостта на инвестирания капитал, съгласно формулата:

$$НГП = ПГР + (РБА \times НВ)$$

където:

- $ПГР$ - признатите годишни разходи за услугата, в хил.лв.;
- $РБА$ - регулаторната база за активите, в хил.лв.;
- $НВ$ - норма на възвръщаемост на капитала за регулаторния период, %.

1. В и К операторът представя пред комисията подробна информация за годишните разходи (ГР) по видове В и К услуги съгласно чл. 10 от НРЦВКУ и за нерегулирани дейности. Разходите се посочват поотделно за видовете В и К услуги, групирани по икономически елементи, като във всяка група се изброяват детайлно всички конкретни видове разходи.

2. Регулаторната база на активите е базата за определяне възвръщаемостта на капитала. РБА за отделните В и К услуги включва само активи, които обслужват съответната услуга. Активи, които обслужват повече от една регулирана услуга се разпределят по видове В и К услуги на базата на дела на разходите за съответната услуга за предходната година. В РБА се включва и необходимия оборотен капитал, които се определя като утвърдена от комисията, част от годишните парични разходи на В и К оператора за съответната В и К услуга.

3. Нормата на възвръщаемост на капитала е равна на средно претеглената цена на капитала (СПЦК). СПЦК е определената от комисията норма на възвръщаемост на собствения капитал и одобрена норма на възвръщаемост на привлечения капитал на В и К оператора, претеглена според дела на всеки от тези източници на финансиране на дейността. Нормата на възвръщаемост на капитала се изчислява за целия капитал на В и К оператора и не се разделя по видове регулирани В и К услуги.

По аналогичен начин се образуват и цените за услугите отвеждане на отпадъчните води и пречистване на отпадъчните води.

Държавната комисия за енергийно и водно регулиране регулира цените на В и К услуги, като утвърждава необходимите годишни приходи на В и К операторите при наличие на необходимия доказателствен материал обосноваващ съответните елементи на приходите, а именно: разходи, призната стойност на дълготрайните активи, оборотен капитал и норма на възвръщаемост. В случаите, когато предложенията на операторите не са в достатъчна степен мотивирани, комисията е в правомощията си да утвърди или да не утвърди даден елемент от необходимите приходи. Утвърждаването на такива елементи може да доведе до увеличение на цената на услугата, което ще увеличи приходите на съответния В и К оператор и ще доведе до заплащане на по-висока цена от страна на потребителите.